

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5119/2025
09.10.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миона Михаиловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова Републике Србије – Сектор за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5387/22 од 04.12.2024. године, у седници одржаној 09.10.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против става првог и трећег изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5387/22 од 04.12.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5387/22 од 04.12.2024. године у ставовима првом и трећем изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П 53131/20 од 04.04.2022. године у ставовима првом и трећем изреке и у укинутим деловима предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 53131/20 од 04.04.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 2.447.020,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.07.2017. године, као дана подношења тужбе па до исплате; ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете плати преко досуђеног износа од 2.447.020,00 динара до траженог износа од 2.501.695,00 динара, односно за износ од 54.675,00 динара са законском затезном каматом од 28.07.2017. године до исплате; ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу

на име трошкова парничног поступка исплати износ од 284.094,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5387/22 од 04.12.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 53131/20 од 04.04.2022. године у ставу првом изреке у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 2.447.020,00 динара са законском затезном каматом почев од 04.04.2022. године до исплате и у ставу трећем изреке; ставом другим изреке, преиначена је иста пресуда у преосталом делу става првог изреке тако што је тужбени захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде материјалне штете од 2.447.020,00 динара почев од 28.07.2017. године као дана подношења тужбе до 04.04.2022. године као дана пресуђења одбијен као неоснован; ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у ставу првом и трећем изреке, тужена је благовремено изјавила ревизију са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, па је из наведених разлога на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 30.07.2014. године, на подручју општине Топола, услед елементарне непогоде – града, дошло је до оштећења пољопривредних култура на пољопривредном газдинству тужиоца у селу ..., на парцелама чија је укупна површина 4,2718 хектара. Укупна штета од града на пољопривредном газдинству тужиоца износи 2.501.695,00 динара, што је утврђено од стране Комисије за процену штете од елементарних непогода општине Топола број 320-2-322-2014-03 од 21.08.2014. године. Пре тог догађаја, током 2014. године на подручју општине Топола, више пољопривредних газдинстава се удружило преко Месне заједнице ... и купило противградне ракете, које су затим предате Центру за ванредне ситуације – локалној јединици, а у циљу одбране од града. Међутим 30.07.2014. године стрелци, иако су били на својим ракетним базама, нису добили команду да дејствују, јер радарски систем „Букуља“ стрелцима у Тополи није издао одобрење за испаливање ракета. Општина Топола је тужиоцу исплатила износ од 54.675,00 динара на име накнаде претрпљене штете и то 27.01.2015. године, тако да је остало неисплаћено 2.447.020,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су на основу чланова 2, 8, 132. тачка 7. Закона о ванредним ситуацијама, члана 18. Закона о метеоролошкој и хидролошкој делатности, те чланова 173. и 174. у вези члана 184. Закона о облигационим односима, закључили да постоји основ одговорности тужене за штету проузроковану на пољопривредном газдинству тужиоца деловањем града, јер није испунила обавезу успостављања система противградне заштите, при чему деловање града као елементарне непогоде не представља вишу силу због које би евентуално била искључена одговорност тужене. Другостепени суд је оценио да питање доприноса тужиоца настанку штете није битно у ситуацији када тужена није испунила своју законску обавезу успостављања протвградне заштите, да би се могла позивати на приговор подељене одговорности због непредузимања одговарајућих мера заштите од стране тужиоца. Тужбени захтев је усвојен у висини неисплаћеног дела процењене штете са каматом, с тим што је другостепени суд преиначио првостепену пресуду само у погледу одлуке о камати, налазећи да тужилац има право на камату од пресуђења сходно одредби члана 189. став 1. Закона о облигационим односима.

По становишту Врховног суда, правилно је становиште нижестепених судова о основу одговорности тужене за насталу штету због непредузимања мера за активирање система противградне заштите у смислу наведених одредби материјалног права. Правилно је такође становиште да град не представља вишу силу да би тужена била ослобођена одговорности по члану 177. Закона о облигационим односима, јер се појава градоносних облака може у метеоролошком смислу предвидети и штета у претежном делу спречити. Основано се ревизијом указује да је одредбама Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07) одређено да општина организује заштиту од елементарних непогода, па би за проузроковану штету насталу дејством елементарних непогода могла одговорати и општина, али како се ради о штети за коју одговара више лица, то је у питању њихова солидарна одговорност у смислу члана 206. ЗОО, у ком случају оштећени има право избора од кога ће захтевати испуњење, односно у конкретном случају, накнаду настале штете (члан 414. ЗОО), што је тужилац и учинио подношењем тужбе у овој правној ствари само против тужене Републике Србије.

У конкретном случају штета је настала и утврђен је основ одговорности тужене, али се нижестепени судови нису бавили утврђивањем чињеница о обиму успешности заштите од града испаливањем противградних ракета, коју је тужена оспоравала у одговору на тужбу истичући да је успешност противградне заштите мања од 50%. Поред тога, по члану 192. ЗОО оштећени који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду, а када је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње, суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима случаја. Ради правилне примене наведене материјално правне одредбе изостало је утврђење битних чињеница о делу штете који потиче од оштећеникове радње, односно да ли је тужилац предузео одговарајуће мере заштите од града и мере умањења штете, те у зависности од тога да ли и у ком проценту постоји његов допринос настанку материјалне штете. Зато је Врховни суд укинуо нижестепену одлуку у усвајајућем делу и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење да би се утврдиле наведене битне чињенице од којих зависи обим, односно висина тражене накнаде штете.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

На основу члана 416. став 2. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**